

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inzerate) vsprejema upravnništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 167.

V Ljubljani, v torek 24. julija 1894.

Letnik XXII.

Škofova beseda.

Ljubljanska duhovščina se je danes v predgod sv. Jakoba dopoldne pod vodstvom mil. g. stolnega prošta poklonila prevzvišenemu knezu in škofu. Mil. prošta čestitka je izražala veselje vse duhovske družine ob godu svojega očeta vzlasti letos, ko jih vidi popolnoma čile in zdrave. Izrazu pokorščine in udanosti prilaga vsa duhovščina iskreno željo, naj bi Bog ljubljenege nadpastirja ohranil še dolgo v telesnem zdravju.

Škof so se v mili domači besedi zahvalili in pristavili, da želé sebi, vsem navzočim in celi škofiji poleg telesnega zdravja še višjih dušnih blagrov, vzlasti gorečnosti za Boga in sveto cerkev. Potem so pa nadaljevali nekako tako-le: „Poleg obilnega veselja, ki sem je vžival pri cerkvenem obiskavanju po deželi, so mi vzlasti mnogo radosti prinesli zadnji dnevi. V nedeljo se je namreč osnovalo slovensko katoliško delavsko društvo. Napečna načela se širijo v vse kroge in neizkušeni priprosti možje jih tem hitreje vsprejemajo. Mej pripomočki proti temu so mej drugim jako dobra taka društva. Zato vam priporočam novoustanovljeno društvo, daje podpirategmotno in da tudi prevzamete včasih kako predavanje. To delovanje je jako hvaležno, ker so srca priprostih mož zeló vsprejemljiva, če vidijo, da jih ljubimo in da jim želimo vsestransko dobro. V lepi složnosti mej seboj delujmo tako vsi v večjo čast božjo in v izveličanje duš!“

Te besede same za-se dovolj govore. Vsem vernim katoličanom bo škofova beseda največje bodrilo; h krati nas pa zagotavlja z božjo pomočjo srečnega vspeha pri novem društvu. Zato pa v svojem in katoliških delavcev imenu kličemo za god premil. nadpastirju, ki v duhu Kristusovem in njegovega namestnika Leona XIII. s tako ljubeznijo oklepa tudi zapuščeni delavski stan: Bog Vas živi in ohrani, da ućakate zmago katoliških načel v vsem javnem življenju našega naroda in cele Avstrije!

Obramba proti anarhistom.

Vsi listi, vse javno mnenje je ostro obsojalo grozni zločin nećloveškega anarhista, ki je z jeklom v roki zavratno zaklal predsednika francoske republike. Vseposod odmeval je glas, da morajo vlade skrbeti za varnost življenja mirnih državljanov. Ob krsti Carnotovi je rekel ministerski predsednik Dupuy: „Carnot je umrl, začet od divjega maščevanja onih, katere bodo združeni narodi vedeli storiti onemogle“. To je gotovo pogumna, a tudi opravičena beseda v trenutku, ko so srca gorela zanićevanja in srda do brezsrćnega anarhista. Tudi merodajni krogi, kateri so le z „lućjo prosvete“ svetili v brloge zveri, v ćloveški podobi ter le s „ćloveško prostostjo“ osrećevali narode, so sedaj jedini v tem, da je treba izprazniti gnjezda, kjer se zalega in redi ćloveška golazen, z gorećim železom izžgati gnjilobo iz socijalnega telesa ter zavarovati druźbo proti nevarni kuźni bolezni anarhizma, ki se širi po zapadni Evropi. Celo svobodna Anglija je pripravljena v tem oziru storiti potrebne korake v dogovoru z drugimi državami. Nadzovanje anarhistov, ki so se zarotili proti druźabnemu redu ter z dinamitom in jeklom delajo gaz svoji krvavi ideji, je bilo že doslej mednarodno, a s tem

je malo pomagano, angleška policija mora izćistiti in prehoditi skrivna zavetja v Londonu ter poslati ćez mejo v varnem spremstvu izvrćek ljudij, ki ne poznajo ćloveških ćustev, temveć le divji nagon deroće zveri. A vprašanje je, če policija pozna vse te ptice ujede, kajti anarhisti so navadno bolj zviti od redarjev ter imajo povsod svoje zaveznike, pomagaće in ovađuhe.

Svica je že sklenila zakon, ki stopi s 1. dnem avgusta v veljavo proti anarhistom. Zakon določa ostre kazni za one, ki pripravljajo, razširjajo ali hranijo razstrelila v zloćinske namene, ki prigovarjajo k zloćinom ali jih proslavljajo. Po tem zakonu bodo mogli kaznovati tudi one, ki po ćasnikih širijo anarhizem. Zadnji ćas je tudi italijanska vlada začela zasledovati anarhiste ter devati pod kljuć. V zbornici je Crispi predložil dva načrta zakonov z ozirom na javno varnost. Znaćilno je, da je celo socijalistićki poslanec Agnini odobral predloge bivšega prekucuha Crispija. Francoska zbornica te dni obravnava o zakonu proti anarhistom. A zopet so neizogibni radikalc, ki imajo dvomljivi pogum, da branijo najhujšega sovraźnika dežele iz same kratkovidne politićne strasti, da ni prišel na predsednikovo mesto njihov kandidat. Stvarnih razlogov nimajo in jih ne morejo imeti, kajti stroge naredbe v varstvo mirnih državljanov prori krvoloćnim pošastim anarhizma vendar ne morejo nasprotovati načelom vrejene republike in izobraženega naroda, kakor je francoski.

Popolnem naravno in ćloveško je, da niso potrotniki primorani izreći svoje sodbe o življenju in smrti ter svoje in svojih druźin življenje in imetje postaviti v nevarnost. In da so obravnave proti anarhistom tajne, tudi to je umevno, da se zabrani okuźeni zrak anarhizma med zdrave slojeve prebivalstva. Na srećo so skrajni radikalc v francoski zbornici se-

LISTEK

Rovte pri Logatcu.

(Špisal Jos. Ciperle.)

Znano, a žalibog tudi resnićno je, da mi Slovenci tako malo poznamo svojo domovino. Kako malo nas je, ki smo jo prehodili od jednega konea do drugzega. Žalostno je pa celó, da tućji dostikrat boljše poznajo in tudi cenijo divne naše slovenske kraje, nego mi sami. Pać kliće Gorenjec Dolenjca: „Prid' vrh planin -- niźave sin!“ — in ravno tako Dolenjec Gorenjca: „Pridi Gorenj'c — z mrzle planine!“ — a vendar se nobeden ne gane s svojega kota, kot bi bil prilepljen. Bog nas vendar potipaj jedenkrat z najdebelejšim palcem!

Ne bode tedaj odveć, ako vam danes odkrijem koticćek naše zemlje, kateri se sicer ne more ponati z divje romantićnimi kraji Gorenjskega, Koróškega ali Stajerskega, ali odlikuje se vendar po svoji milobi, po svoji prijetni legi in po svojem svežem in zdravem zraku. To so Rovte pri Logatcu.

Rovt je na Slovenskem mnogo, na Gorenjskem so, in tudi Notranjsko ni zaostalo ter si postavilo svoje rovtarske Atene dve uri od Logatca. V te Rovte dospesć lahko po stari idrijski cesti z Vrhniko, ali pa po novi rovtarski cesti iz Logatca. Obe ti cesti zdruźite se pri selu Ceste, a kmalu potem se

zopet razkrojite. Na levo gre cesta potem dalje v Idrijo, na pravo pa kar naravnost v Rovte. Se vé, kdor se ravno ovinkov ne boji, ta gre lahko tudi okolo Rima, Carigrada ali Jeruzalema v Rovte, kajti vsaka pot pelje v rovtarske Atene.

Rovte same leže na tako imenovanih idrijskih planinah, dolge so cele štiri ure, kajti posamezne hiše in sela, iz kojih obstojé Rovte, so dostikrat po ćetrť ure druga od druge. Vsak posestnik ima zemljišće okoli svoje hiše, pa tudi gozdi in pašniki njegovi so najveć zedinjeni z drugim njegovim posestvom. Svet je tu ves v grićkih in dolinah; zemlja je ilovićasta, pa jako rodovitna. Na poti si ljudje tukaj niso, to je res.

Izmed sel, iz kojih obstojé Rovte, so najodlićnejša ta-le: Rovte same s cerkvijo sv. Mihaela, Petkovec s cerkvijo sv. Hijeronima, Praprotno brdo s cerkvijo sv. Nikolaja, Medvedje brdo s cerkvijo sv. Katarine, dalje Ceste, Podpesek, Zibrše, Gradišće, nekdanja rimska trdnjava, Leše, pri Topitu, Hudi konec, Skrotnje, Grampovci, Gabrovci, Gladobol, Pikelci, Štmerk, Zeje, na Osogh, Kurja vas, Osredek, Celerije, Zajele, v Kuhnji, kjer Poljanska Sora izvira, potem Zabnica, Hrastje itd. itd.

Posebno visocih gor tukaj ni, najvišja hriba sta Veharišće v zahodu, kjer pelje cesta v Idrijo, drugo

pa Gradišće, od koder je posebno lep razgled od Triglava do Sneźnika in od tolminskih hribov do Kuma.

Na severo-vzhodni strani Rovt izvira Sora, ki teće ravno ob meji te obćine ter žene svoje valove in svoje postrvi proti Žirovski dolini in dalje proti Medvodam v Savo. Drugi potok je Rovtaršćica, ki izvira iz već studencev na juźni strani farne cerkve, a teće le pol ure daleć, potem se pa zgubi v zemljo ravno tik okrajne ceste, koja pelje iz Logatca v Rovte, pa se bajć zopet prikaže na Vrhniko. Tretji je Cukov potok, ki izvira na vzhodu pod Gradišćem, goni mlin in žago ter se zgublja kmalu peć zemljo, tam zdruźi se najbrź v Rovtaršćico ter prihaja z njo vred pri Vrhniko na dan. Četrťi pa je Kriźajev potok, ki izvira na zahodni strani, goni precej mlin, teće proti severu ter se izteka v Soro. Temu se pridruźi Lanevšćki potok, ki izvira tudi na zahodni strani rovtarske obćine.

Kakor sem že rekel, so tla rovtarska jako rodovitna. Pred leti odlikovale so se Rovte tudi po svojih krasnih in velikanskih gozdih, kojih se je pa že mnogo posekalo in razprodalo, se vé izvozilo se je z njimi mnogo narodovega bogastva v Trst in v Reko. Z rovtarskim lesom polnili so si mošnjické trgovci v Trstu in v Reki, Rovtarjem ostala pa so suha telesna in hribovska rebra. (Dalje sledi.)